

Sygn. akt I UK 3/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania M. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o emeryturę pomostową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 marca 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 lipca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i zmienia wyrok Sądu Okręgowego
w C. z dnia 12 kwietnia 2017 r., IV U [...] w ten sposób, że
przyznaje M. R. prawo do emerytury pomostowej od dnia
21 września 2016 r.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w C. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 12 kwietnia 2017 r., którym

zmieniono decyzję organu rentowego i przyznano M. R. prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 sierpnia 2016 r. Ustalił, że ubezpieczony nie spełnił warunków określonych w art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924; dalej „ustawa”), gdyż po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, natomiast niewątpliwie spełnił warunki określone w art. 49 pkt 1 ustawy. Wykazał również spełnienie przesłanek przewidzianych w art. 4 pkt 1, 3-5 i 7, ukończył bowiem 60 lat, legitymuje się ponad 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz przez 25 lat i 25 dni wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270) oraz rozwiązano z nim stosunek pracy.

Organ rentowy, odnosząc się w skardze kasacyjnej do części wyroku Sądu Apelacyjnego określającej datę przyznania świadczenia na dzień 1 sierpnia 2016 r., zarzucił naruszenie art. 15 ust. 1 oraz art. 49 w związku z art. 4 pkt 7 ustawy emeryturach pomostowych przez ich niewłaściwe zastosowanie w stanie faktycznym, w którym ubezpieczony nieprzerwanie od dnia 1 sierpnia 1986 r. do dnia 20 września 2016 r. pozostawał w stosunku pracy. W związku z tym wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w tej części i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury od dnia 21 września 2016 r. oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 49 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi z którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy (art. 4 pkt 7 ustawy), nie budzi więc wątpliwości, że prawo do emerytury pomostowej powstaje najwcześniej w dniu rozwiązania stosunku pracy i nie przysługuje przed spełnieniem tego warunku. Specyfika tej przesłanki sprawia, że jej weryfikacja jest częstokroć możliwa dopiero po potwierdzeniu spełnienia innych warunków nabycia emerytury pomostowej. Z tego powodu organ rentowy,

kwestionując np. spełnienie warunku stażu ubezpieczeniowego, wydaje decyzję o braku prawa o świadczenia bez weryfikacji innych przesłanek – w tym ustalenia daty rozwiązania umowy o pracę. W razie kontroli odwoławczej od decyzji w przedmiocie odmowy prawa do świadczenia, sąd ma obowiązek weryfikacji wszystkich warunków nabycia prawa oraz chwili ich spełnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2014 r., I UK 421/13, niepubl.).

W sprawie objętej skargą kasacyjną organ rentowy kwestionował staż pracy w warunkach szczególnych. Sąd pierwszej instancji, uznawszy ten warunek za spełniony, ustalił prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 sierpnia 2016 r., pomijając niesporny fakt zatrudnienia ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 20 września 2016 r. Oznacza to, że prawo do emerytury pomostowej mógł on nabyć nie wcześniej niż w dniu 21 września 2016 r. Ustalenie tego faktu należało do Sądu pierwszej instancji, a przed Sądem drugiej instancji błąd powinien zostać wyeliminowany. Niedostrzeżenie tego błędu uzasadnia stwierdzenie, że wyrok Sądu Apelacyjnego w sposób oczywisty uchybia wymienionym w skardze przepisom ustawy o emeryturach pomostowych.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (398¹⁶ k.p.c.), o kosztach postępowania postanawiając na podstawie art. 102 k.p.c.